

Magyar Turizmus Rt.

Kutatási Igazgatóság

A lakosság utazási szokásai, vélemények a magyarországi turizmusról I.

Összeállította a Magyar Turizmus Rt. Kutatási Igazgatósága megbízásából
a Szonda Ipsos

A Szonda Ipsos 1999 októberében felmérést végzett az ország felnőtt lakosságát nem, életkor és lakóhely szerint reprezentáló 1000 fő megkérdezésével. A vizsgálat során az adatfelvételben szereplőktől az elmúlt félevesi belföldi és külföldi utazásairól, valamint a hazai és a nemzetközi turizmus településükre, lakóhelyük régiójára gyakorolt pozitív és negatív hatásairól, s az ezzel kapcsolatos véleményükről, várakozásairól gyűjtöttünk információkat.

1. Utazási szokások

Az elmúlt féleves során a felnőtt népesség 40%-a vett részt valamilyen utazáson, ezen belül 27%-nyian csak belföldi, 5%-nyian pedig csak külföldi utazáson voltak. A megkérdezettek kevesebb, mint egytizede járt mind idehaza, mind pedig más országban valamilyen üdülőhelyen. Az utazók között az 50 év alattiak, a magasabb iskolázottságúak és a fővárosban élők felülreprezentáltak.

1.1 A BELFÖLDI UTAZÁSOK GYAKORISÁGA

A megkérdezettek 35%-a válaszolt úgy, hogy az elmúlt féleves során részt vett valamilyen belföldi utazáson. Az így válaszolók aránya jóval magasabb a 18-33 éves korosztály tagjai körében, akik közül minden második útra kelt legalább egyszer Magyarországon belül. Míg a 8 osztálynál kevesebbet végzettek közül mindössze 8%-nyian utaztak valahová belföldön, addig a középiskolát végzettek fele, a felsőfokú végzettségűek több, mint kétharmada ellátogatott valamilyen magyarországi településre. A kedvezőbb anyagi helyzet ugyancsak gyakrabban jár együtt valamilyen belföldi úttal, s a fővárosban élők utazási hajlandósága is jóval magasabb, mint a más településeken élőké. A különböző háztartástípusok között a gyermekekkel rendelkező 3 vagy 4 fős háztartások felülreprezentáltak az útra kelők között.

Azok, akik nem jártak semmilyen magyarországi helyszínen az elmúlt 6 hónap során,

leggyakrabban a pénzhiányra hivatkoztak (65%), a második leggyakoribb ok az időhiány volt (27%), míg harmadikként valamilyen betegség, megromlott egészségi állapot került sorra (23%).

A belföldi - legalább egy éjszakát magában foglaló - utazások átlagos száma egy-egy utazó esetében 5,25 volt. A válaszadók 29%-a mindössze 1 úton vett részt, s további 22%-uk is csak 2 alkalommal volt távol lakóhelyétől. Azoknak az aránya, akik 5-nél többször utaztak el valahová, alig haladja meg az egyötödöt, közülük azonban többen 10-nél több alkalommal keltek útra.

Az átlagosnál gyakoribb utazás jellemzi a férfiakat és a közép- illetve felsőfokú végzettségűeket, akiket valószínűleg részben munkájuk, részben családi, rokoni, baráti kapcsolataik készítetnek utazásra. Erre utal legalábbis az a tény, hogy a sokszor utazók között magas a felsőfokú végzettségűek és az eltartottak (feltehetően diákok) aránya. Az is megfigyelhető ugyanakkor, hogy a fővárosiak is az átlagosnál gyakrabban keresnek fel más magyarországi helyszíneket, mint a kisebb településeken, különösen a községekben élők.

A kérdezettek átlagosan 15 napot töltöttek távol otthonuktól. Ezen belül az utazók mintegy 60%-a maximum 10 napot tartózkodott valamilyen belföldi pihenőhelyen, egyötödnyien 11-20 napot, 18%-nyian pedig ennél is hosszabb időt töltöttek utazással. Az átlagosnál több napot töltöttek belföldi pihenéssel, látogatással a férfiak, a jobb anyagi helyzetben lévők, a vállalkozóként dolgozók és az eltartottak, valamint a Budapesten élők.

1.2 BELFÖLDI ÚTICÉLOK

A belföldi úticélok közül a legnépszerűbb a Balaton, amelyet az utazók csaknem egyharmada felkeresett az elmúlt félév során legalább egyszer. Budapestet a kérdezettek 17%-a látogatta meg, míg az Északi-középhegység vidékén 11%-nyian, gyógyfürdőkben 6%-nyian jártak a belföldön utazást tevők közül. A kérdezettek 6%-a kereste fel a Tisza vidékét, 5%-nyian pedig a Dunakanyart. A nagyobb városok közül Sopron, Szeged, Győr, Eger, Pécs és Debrecen mondható az úticélok tekintetében a legnépszerűbbnek.

A Balaton az 50 év alattiak körében örvend az átlagosnál nagyobb népszerűségnek, de a fővárosban élők, valamint a jobb anyagi helyzetben lévők is gyakrabban felkeresték. A tó ugyancsak nagyon keresett a több fős családok körében. A Budapestet felkeresők között értelemszerűen a vidéki lakosok, különösen a városokban élők felülreprezentáltak. A

gyógyfürdők különösen az idősebbek körében népszerűek: a 65 év feletti utazók több, mint egytizede járt valamelyik fürdőhelyen az elmúlt félévben.

A belföldi utazások helyszínei

(az említések százalékos aránya a belföldön utazók körében, N=352)*

Balaton	30
Budapest	17
Északi-középhegység	11
gyógyfürdők	6
Alföld+Tisza-vidék	6
Dunakanyar	5
a Dunántúl egyes tájai	4
egyéb üdülőhely	12
Északkelet-Magyarország	26
Délkelet-Magyarország	14
Északnyugat-Magyarország	18
Délnyugat-Magyarország	13
egyéb	22

* a százalékok összege nem 100, mert egy személy több belföldi úton is részt vehetett

1.3 A BELFÖLDI UTAZÁSOK KÖLTSÉGEI

A megkérdezettek túlnyomó többsége fizetett belföldi útjáért, s kevesen voltak azok, akiknek az útiköltségeit részben vagy teljes egészében munkahelye vagy vendéglátója állta. Az egy főre jutó összes utazási költség (saját+más által fizetett) a félév során átlagosan valamivel 50 ezer Ft felett alakult. Az adatokból származó becslésünk szerint az összes belföldi utazással kapcsolatos költség mintegy négyötöde az utazók saját pénztárcáját terhelte, s csupán egyötödét fizették mások. Az átlagosnál alacsonyabb saját kiadások jellemezték az idősebbeket, míg magasabbak a felsőfokú végzettségűeket. A nem saját kiadások különösen magas aránya figyelhető meg a férfiak, az aktív korúak és az alkalmazottak körében.

A belföldi utazásokkal kapcsolatos költségek ugyanakkor a családi kasszát ennél lényegesen jobban is terhelhetik, hiszen többfős háztartások esetében számolni kell a többi családtag

utazási költségeivel is. Éppen ezért arra kértük most már valamennyi kérdezettet - azokat is, akik maguk nem utaztak -, hogy becsüljék meg a család valamennyi tagjának az elmúlt fél év során belföldi utakra költött kiadásait. A megkérdezettek 50%-a úgy válaszolt, hogy családjában senki sem költött belföldi utazásra, míg további 16% volt azoknak az aránya, akik nem tudtak érdemi választ adni kérdésünkre. A többiek között 15% volt azoknak az aránya, akiknek a családjában maximum 20 ezer Ft-os kiadást mértünk, egytizednyien viszont 50 ezer Ft feletti családi költségekről számoltak be. Az átlagérték a válaszadók körében mintegy 21 ezer Ft, az utazásokra ténylegesen költők körében 53 ezer Ft volt. Az átlagosnál magasabb családi kiadások jellemzik a fővárosiakat, s természetesen a háztartás nagysága és összetétele is erőteljes hatással van a költségek alakulására.

1.4 A KÜLFÖLDI UTAZÁSOK GYAKORISÁGA

A megkérdezettek 12%-a válaszolt úgy, hogy az elmúlt félév során részt vett valamilyen külföldi utazáson. Az így válaszolók aránya a felsőfokú végzettségűek körében a legmagasabb, akik közül 36%-nyian vettek részt ilyen utakon, míg a legfeljebb 8 osztályt végzettek közül mindössze 5%-nyian utaztak valamely más országba. A kedvezőbb anyagi helyzet ezúttal is jóval gyakrabban jár együtt valamilyen utazással: a rossz anyagi helyzetben lévők közül csupán 4%-nyian, a jobb anyagi helyzetűek közül viszont 28%-nyian keltek útra a határon túlra. A fővárosban élők utazási hajlandósága a külföldi utakat tekintve is jóval magasabb, mint a más településeken élőké.

A külföldi úton részt nem vevők legnagyobb része ezúttal is a pénzhányra hivatkozott (75%), a második leggyakoribb okként az időhiány (24%), míg harmadikként valamilyen betegség, megromlott egészségi állapot szerepelt (20%).

A külföldre utazók átlagosan 1,8 alkalommal keltek útra, az átlag mögött azonban erőteljes szóródás figyelhető meg. A válaszadók 70%-a mindössze 1 úton vett részt, s további 17%-uk is csak 2 alkalommal lépte át az országhatárt. Azoknak az aránya, akik az elmúlt 6 hónapban 5-nél többször utaztak el valahová, mindössze 5% volt. Az átlagosnál gyakoribb külföldi utazás jellemzi a férfiakat, a 34-49 éveseket, valamint a közép- illetve felsőfokú végzettségűeket. Ugyanakkor az is megfigyelhető, hogy a rosszabb anyagi helyzetűek is gyakori külföldi utazásról számoltak be, aminek feltehetően az ő esetükben a határ közelsége

lehet az oka. Erre utal legalábbis az, hogy az átlagnál gyakrabban keresnek fel más országokat a községekben, s a Nyugat-Magyarországon élők is.

A kérdezettek átlagosan 11 napot töltöttek külföldi utazással. Ezen belül az utazók 18%-a legfeljebb 3 napot tartózkodott a félév során valamilyen külföldi városban, pihenőhelyen, 28%-uk pedig 4-7 napot. A külföldre utazók egyötöde összesen 11-20 napot, 9%-uk pedig ennél hosszabb időt töltött más országokban. Az átlagnál több napot töltöttek külföldön a középfokú végzettségűek, a jobb anyagi helyzetben lévők, a vállalkozóként dolgozók és a Budapesten élők.

1.5 KÜLFÖLDI ÚTICÉLOK

Az úticélok között Ausztria a legnépszerűbb, amelyet a külföldre látogatók egynegyede felkeresett az elmúlt félévben. Az élvonalba tartozik még Németország, Olaszország és Horvátország 15-16%-nyi válaszadó említésével. Ennél kevesebben keresték fel a szomszéd országokat (Románia, Szlovákia) valamint néhány távolabbi üdülőhelyet (Görögország, Spanyolország, Franciaország).

Ausztriát az átlagnál gyakrabban keresték fel a középkorúak és az idősebbek, a fővárosban valamint Nyugat-Magyarországon élők, s a közép- és felsőfokú végzettségűek. Horvátország elsősorban a Dunántúlon élők körében népszerű, Németország pedig a felsőfokú végzettségűek körében és a magasabb beosztásúak esetében kedvelt úticél.

A külföldi utazások helyszínei

(százalékos arányok a külföldre utazók körében, N=124)*

Ausztria	24
Németország	16
Olaszország	16
Horvátország	15
Románia	9
Franciaország	6
Szlovákia	6
Görögország	4
Spanyolország	4
Csehország	3
Lengyelország	2
USA	2
Nagy-Britannia	1
Svájc	1
Benelux-államok	1
Jugoszláv utódállamok	1
Skandinávia	1
egyéb európai ország	2
Európán kívüli országok	6

** a százalékok összege meghaladhatja a 100-at, mert egy kérdezett több úticélt is megemlíthetett*

1.6 A KÜLFÖLDI UTAZÁSOK KÖLTSÉGEI

A külföldre utazóknak mindössze 5%-a nem költött egyáltalán az utazása során, 78%-uk ugyanakkor nem vett részt olyan úton, ahol a költségek egy részét vagy teljes egészét a munkahely vagy a vendéglátó fizette volna. Az egy-egy utazó által külföldi utazások kapcsán elköltött összeg átlagosan csaknem 130 ezer Ft, amelynek jelentős részét a kérdezettek maguk állták. A leggyakrabban a középkorúak és a kissé idősebbek kaptak támogatást meghívóiktól vagy munkahelyüktől, s az egyedülállók, a nyugdíjasok körében is magas az így válaszolók aránya, igaz a támogatás mértéke az ő esetükben általában viszonylag alacsony összeg.

A külföldi utazásokkal kapcsolatos kiadások nem tekinthetők teljesnek a többi családtag utazási költségei nélkül. Éppen ezért arra kértük most már valamennyi kérdezettet - azokat is, akik maguk nem utaztak -, hogy becsüljék meg a család valamennyi tagjának az elmúlt fél év során külföldi utakra szánt kiadásait. A megkérdezettek 70%-a úgy válaszolt, hogy családjában senki sem költött külföldi utazásra, míg további 17% volt azoknak az aránya, akik nem tudtak érdemi választ adni kérdésünkre. A többiek között 3% volt azoknak az aránya, akiknek a családjában maximum 20 ezer Ft-os kiadást mértünk, 7%-nyian viszont 50 ezer Ft feletti családi költségekről számoltak be. Az átlagérték a válaszadók körében mintegy 37 ezer Ft, az utazásokra ténylegesen költők, azaz konkrét összegeket említők körében pedig közel 250 ezer Ft volt.

1.7 UTAZÁSI VÁRAKOZÁSOK

A megkérdezettek csaknem fele úgy érzékeli, hogy - mind belföldi, mind külföldi utazások vonatkozásában - romlottak az anyagi lehetőségei az elmúlt 3 év során, s mindössze néhány százaléknyan számoltak be javulásról. A jövőt tekintve a válaszadók kicsit optimistábbak: mind a hazai, mind a külföldi utak tekintetében a felnőtt lakosság több, mint egytizede javulásra számít, ám többségükben továbbra is inkább romlást valószínűsítene az elkövetkező 3 évre.

Utazási lehetőségeik javulásáról az átlagosnál gyakrabban számoltak be a fiatalok, a felsőfokú végzettségűek, a fővárosiak és a jobb anyagi helyzetben lévők. Természetesen azok is jóval kevesebben vélekedtek erről a kérdésről, akik az elmúlt 6 hónap során maguk is részt vettek egy-egy ilyen hazai kiránduláson, nyaraláson. A jövőt tekintve ugyancsak ezek a csoportok mutatkoznak az átlagosnál valamivel optimistábbnak.

Jövőbeni utazási terveikről szólva a kérdezettek 82%-a nem tudott semmilyen úticélt említeni, s a válaszolók legnagyobb hányada is csupán 1 országot vagy tájat/települést nevezett meg. A jövőbeni elképzeléseket összesítve vizsgálva a fiatalabbak, a magasabb iskolázottságúak, a jobb anyagi helyzetben lévők és a fővárosiak terveznek gyakrabban valamilyen utazást. A részletesebb elemzés megmutatta, hogy a kérdezettek egytizede kizárólag belföldi utat tervez, 7%-nyian pedig kizárólag külföldi úticélt neveztek meg. Azoknak a száma, akik mind belföldi, mind pedig külföldi helyszínt felsoroltak, mindössze néhány főre tehető.

A belföldi helyszínek közül a főváros és a Balaton szerepelt nagyobb arányban - 3 illetve 1% -, a többiek említési aránya nem haladta meg az 1%-ot. A külföldi helyszínek között a szomszédos országok, elsősorban Ausztria emelkedik ki, de még ezt a célországot is csupán a kérdezettek 3%-a nevezte meg, az őt követő Románia és Szlovákia nevét pedig még kevesebben, mindössze 1-1%-nyian sorolták fel.

2. Vélemények a magyarországi turizmusról

A megkérdezettek relatív többsége (46%) azon csoportba tartozik, amelyiknek ritkán van alkalma turistákkal találkozni, 24%-uknak pedig egyáltalán nincs erre lehetőségük. Azoknak az aránya, akik nagyon gyakran látnak lakóhelyükön belföldi vagy külföldi látogatókat, mindössze 6%, 22%-nyian pedig kisebb-nagyobb rendszerességgel tapasztalnak ilyet.

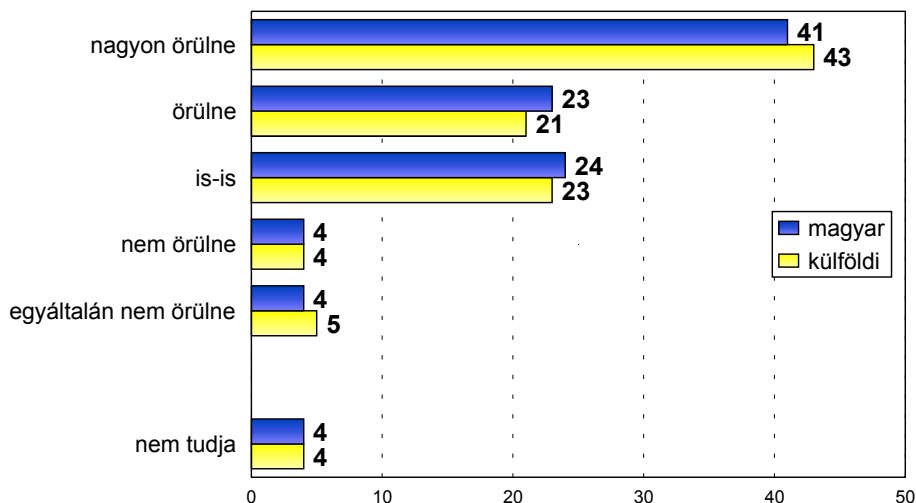
Az idősebbek, a nyugdíjasok között a legmagasabb azoknak az aránya, akik soha nem találkoznak idegenekkel környezetükben, s ugyanezt tapasztalhatjuk az alacsonyabb iskolai végzettségűek csoportjában. A turizmus egyik fő célpontjára utal, hogy a községekben lakók kétszer olyan gyakorisággal válaszoltak úgy, hogy sohasem szoktak belföldi vagy külföldi turistákkal találkozni, mint azok, akik a fővárosban élnek. A válaszokban azonban egy sajátos regionális eltérés is megfigyelhető, amennyiben a Nyugat-Magyarországon élők válaszaik összességében inkább a fővárosiak, mint a többi vidéki lakos véleményéhez állnak közelebb.

Mérsékeltlen oszlanak meg a vélemények arról, hogy mennyire örülnének a kérdezettek a hazai turizmus növekedésének. Alig vannak, akik egyáltalán nem, vagy inkább nem örülnének a belföldi idegenforgalom nagyobb térnyerésének, sőt 41 illetve 43%-uk kifejezetten erőteljesen pártolná, ha lakóhelyét nagyobb arányban keresnék fel a belföldi, illetve külföldi turisták. A kérdés érdekessége, hogy a megkérdezettek ugyanúgy örülnének a hazai, mint a külföldi látogatóknak, nem igaz tehát az, hogy csak a külföldieket tartják "jó"

vendégeknek. (Hozzá kell persze ehhez tenni, hogy ez nem a szakma és nem is a turizmusból élők, hanem a széles értelemben vett közvélemény álláspontja.)

Ön mennyire örülne annak, ha a települést, ahol él minél több magyar/külföldi turista keresné fel?

(a válaszok százalékos megoszlása)

A válaszokat leggyakrabban az befolyásolja, hogy a kérdezett milyen gyakran találkozik turistákkal. Azok, akiknek a településén most is gyakran megfordulnak idegenek, az átlagosnál sokkal jobban örülnének mind a hazai, mind a külföldi turisták érkezésének, míg azok, akiknek a lakóhelyén csak elvétve, vagy egyáltalán nem tűnnek fel idegen arcok, az átlagosnál valamelyest kevésbé szorgalmazzák a turistaforgalom nagyobb mértékű fellendülését.

A megkérdezettek túlnyomó többsége a turizmus növekedésétől pozitív változásokat remél, így az ország illetve a település anyagi helyzetének javulását, az egyes települések, régiók társadalmának fejlődését, modernizálódását. Különösen a gazdaságra gyakorolt pozitív hatást tartják sokan igaznak: a megkérdezettek 45%-a maradéktalanul elfogadja azt az állítást, hogy a turizmus növekedése egyben az ország gazdasági fejlődését is jelenti, 38% pedig azt, hogy az egyes települések pénzügyi helyzetét is javítja. A negatívumok között a nagyobb zsúfoltság és a zaj szerepel az első helyen: a megkérdezettek 23%-a teljes mértékben igaznak tartja azt, hogy "a turizmus növekedésével megnő a zsúfoltság, a zaj az utakon", s további 25%-nyian is inkább elfogadják, mintsem elutasítják ezt az állítást. A kedvezőtlen hatások közül a közbiztonság romlásától, a bűnözés növekedésétől is sokan tartanak: a

megkérdezettek 22%-a maradéktalanul igaznak véli azt, hogy a turizmus növekedése ezekkel a negatív hatásokkal jár. A megkérdezettek között nagyjából ugyanannyian vannak azon a véleményen, hogy a turizmus növekedése nagyobb környezetszennyezést, illetve a köztisztaság romlását jelenti, mint ahányan ennek az ellenkezőjét gondolják. A magyar lakosság a legkevésbé attól tart, hogy az idegenforgalom fellendülése a települések/régiók saját arculatának, hangulatának elvesztéséhez vezet.

Most felsorolok néhány a turizmus növekedésével kapcsolatos állítást.

Ön mennyire ért egyet azzal, hogy a turizmus növekedésével ...?

(átlagértékek, ahol 1=egyáltalán nem ért egyet, 5=teljes mértékben egyetért)

fejlődik az ország gazdasága	3,98
javul a település pénzügyi helyzete	3,84
fejlődik, modernizálódik a falu/város társadalma	3,57
fejlődik, modernizálódik a magyar társadalom	3,55
megnő a zsúfoltság, a zaj az utakon	3,41
csökken a munkanélküliség, új munkahelyek keletkeznek	3,20
növekszik a bűnözés, romlik a közbiztonság	3,19
megnő a környezetszennyezés	3,10
romlik a köztisztaság helyzete, piszkosabbak lesznek az utcák	2,95
a település, a régió elveszíti saját arculatát, hangulatát	2,41

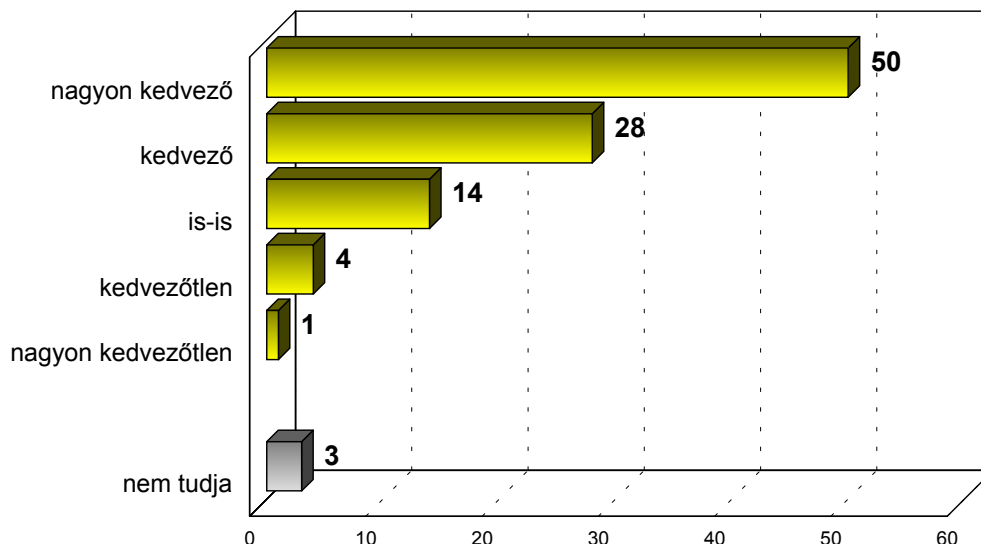
Az egyes állítások értékelésének részletesebb elemzése azt mutatja, hogy a turizmus növekedésének negatív következményeit az alacsonyabb iskolázottságúak és az idősebbek hangsúlyozzák az átlagosnál gyakrabban, illetve azok, akik egyáltalán nem szoktak turistákkal találkozni. Ugyancsak ők azok, akik a pozitív hatások bekövetkeztét is kevésbé tartják valószínűnek.

A pozitív és negatív hatásokat egyaránt mérlegelve a megkérdezettek túlnyomó többsége inkább kedvezőnek tartja az ország szempontjából, ha minél több belföldi illetve külföldi látogató érkezik az országba, illetve az ország egyes tájaira, településeire. A

megkérdezettek 50%-a nagyon kedvezőnek tartja a hazai utazók minél magasabb arányát, s további 28%-a is inkább kedvezőnek értékeli azt. Azoknak az aránya, akik a magyarok itthoni utazásait, nyaralásait egyáltalán nem, vagy nem igazán értékelik pozitívan, mindössze 1 illetve 4% volt. Ugyanezek az arányok még egy árnyalatnyival kedvezőbbek a külföldi turisták számának növekedésére vonatkozóan: a felnőtt lakosság 55%-a egyértelműen kedvezőnek tartja ezt a jelenséget, s további 25% is inkább annak pozitív hozadékát érzékeli, míg kedvezőtlen illetve nagyon kedvezőtlen összegző véleményt 3 illetve 1%-nyian adtak.

Ön szerint mindent egybevetve Magyarország számára mennyire kedvező, ha minél több magyar az országon belül, magyarországi falvakban, városokban, tájakon tölti el nyaralását, szabadidejét?

(a válaszok százalékos megoszlása)

A továbbiakban arra kerestük a választ, hogy a válaszadók szerint mely tényezők mennyire befolyásolják azt, hogy mennyi turista látogat az adott településre, az adott régióba. A kérdezettek túlnyomó többsége az általunk felsorolt szempontok mindegyikét nagyon fontosnak, vagy meglehetősen fontosnak érezte, mindössze a megkérdezettek 1-4%-a vélekedett úgy, hogy azok egyáltalán nincsenek hatással arra, hogy mennyi turista érkezik az egyes településekre. Ez alól egyetlen kivétel a helyben lakók idegen-nyelv tudása, amelyről a kérdezettek egytizede állította azt, hogy egyáltalán nem befolyásolja a turisták számának alakulását. A legtöbben azokat a feltételeket tartják a legfontosabbnak, amelyek a település/régió természeti adottságaival és kulturális, építészeti értékeivel, valamint a turisták legalapvetőbb szükségleteivel - így a szállás, az étkezés, a szabadidős programok mennyiségével, minőségével, árával - kapcsolatosak, s valamivel kevésbé tartják fontosnak a

személyes kapcsolatot, a turisták kielégítő tájékoztatását, az adott települést bemutató reklámot. Ez utóbbit az átlagosnál fontosabbnak tartják azonban a fővárosban élők, valamint a magasabb képesítéssel rendelkezők, míg az alacsonyabb iskolázottságúak az átlagosnál gyakrabban helyezik a hangsúlyt a tisztaságra, udvariasságra.

Ön szerint abban, hogy mennyi turista érkezik erre a településre,

ebbe a régióba, mennyire játszik szerepet az, hogy ...?

(átlagértékek, ahol 1=egyáltalán nem játszik szerepet, 5=nagyon nagy szerepet játszik)

milyenek a környék természeti adottságai	4,30
milyen műemlékek, építészeti értékek vannak a településen, a régióban	4,18
mennyire könnyen lehet megközelíteni ezt a települést, ezt a régiót	4,18
milyen a szolgáltatások: a vendéglátóhelyek, éttermek, üzletek, szálláshelyek, szórakozóhelyek színvonala	4,11
milyen rendezvények, fesztiválok, programok vannak a településen, a régióban	4,06
milyen itt a közbiztonság	4,02
mennyire kedvesek, udvariasak itt az emberek	4,01
mennyire tiszták, gondozottak az utcák, a házak	4,00
mennyire magasak a vendéglátóhelyek, éttermek, üzletek, szálláshelyek, szórakozóhelyek árai	3,97
mennyi tájékoztató anyag, reklám készül a településről, a régióról	3,88
mennyire segítik táblák a turisták eligazodását, milyen itt a turisták tájékoztatása	3,81
mennyire beszélnek idegen nyelveket a vendéglátóhelyeken, éttermekben, szálláshelyeken, üzletekben, információs irodákban dolgozók	3,68
mennyire beszélnek idegen nyelveket az itt lakók	3,10